

stroj dopravila na výstaviště, splnila prý veškeré závazky, uložené jí zasilatelskou smlouvou. Dovolatelka přehlíží, že dle čl. 380 obch. zák. ručí za zanedbání péče řádného kupce při provádění převzatého zaslání zboží vůbec, dále, že dle skutkového děje, zjištěného odvolacím soudem, správce filiálky žalované firmy v J. při vyclení sporného stroje neintervenoval jako veletržník, nýbrž jako žalobcův speditér a že dle čl. 387 obch. zák. platí zde obdobně také předpis čl. 365 obch. zák., podle něhož komisionář, kterého dojde zboží v poškozeném stavu, má komitenta bez prodlení o tom zpravit, jinak ručí za škodu tím povstlou (viz Staub, komentář k obch. zák. str. 507). Jelikož odvolací soud zjistil, že správce filiálky dne 7. srpna 1923 při otevření bedny seznal, že stroj jest rozbit, nebylo potřebí, blíže zjišťovati jeho poškození, a stačilo uvědomění žalobce o tomto rozbití, což nevyžadovalo zvláštní odborné znalosti, a bylo povinností žalované firmy, přes to, že stroj již byl na výstavišti.

Čís. 4956.

Exekuční nadzástavní právo, vydobyté na hypotekární pohledávku, jest účinným toliko dle skutečného právního trvání zabavené hypotekární pohledávky. Předpisu čtvrté věty Šu 469 obč. zák. nelze použítí při nabytí exekučního zástavního práva.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1925, Rv I 485/25.)

Na domě žalobců bylo vloženo pro manžele Vojtěcha a Kláru V-ovy zástavní právo z nedoplatku kupní ceny 10.000 Kč. V lednu 1923 zaplatili žalobci manželům V-ovým 10.000 Kč, v červnu 1923 bylo vloženo ve prospěch aprovisační komise žalované obce na pohledávku Kláry V-ové 5.000 Kč vnucené právo zástavní za vykonatelnou pohledávku aprovisační komise. Žalobu na obec o zjištění, že pohledávka Vojtěcha a Kláry V-ových proti žalobcům zajištěná na domě penízem 10.000 Kč, zanikla zaplacením, že žalovaná obec jest povinna to uznati a na svůj náklad dáti vymazati zástavní právo váznoucí na pohledávce Kláry V-ové 5.000 Kč ku zajištění pohledávky 185 Kč 70 h — procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Dle názoru soudu jest žaloba neodůvodněná, neboť dle Šu 469 obč. zák. ve veřejných knihách zapsané právo zástavní tak dlouho pozůstává, dokud není vymazáno; žalovaná strana nabyla práva zástavního v důvěře v knihu veřejnou, a okolnost, že pohledávka, na níž právo nadzástavní bylo vloženo, zanikla zaplacením, jest bezvýznamnou; žádost žalující strany byla by odůvodněnou pouze v tom případě, kdyby prokázala, že žalovaná strana při nabytí práva nadzástavního věděla o zaplacení pohledávky, na níž bylo nadzástavní právo vloženo, ale to nebylo prokázáno. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Podle ustanovení Šu 469 obč. zák. arci nestačí ke zrušení hypoteky zánik dluhu o sobě a jest naopak hypotekární statek po tak dlouho zavázán, až dluh z pozemkové knihy jest vymazán. Platí to oproti osobě třetí, mající platný

nárok, jež o zániku pohledávky neměla vědomosti a jednala v důvěře ve knihy veřejné. Ustanovení Šu 469 obč. zák., o něž prvý soudce opřel výrok, žalobu zamítající, platí však jen, jde-li o postup neb o právo zástavní úmluvou stran a tudíž dobrovolně nabyté, kdežto exekuční zástavní právo na hypotekární pohledávku vydobyté účinným jest po právu toliko dle skutečného trvání zabavené hypotekární pohledávky a proto předpis Šu 469 obč. zák. při nabytí exekučního zástavního práva nemá průchodu (srv. plen. rozh. nejv. soudu ze dne 13. ledna 1909, čís. 188 kniha jud.). Jest totiž podstatný rozdíl mezi oběma zástavními právy, záležející v tom, že nadzástavní věřitel smluvní může se dovolávat toho, že dlužníku poskytl úvěr toliko s ohledem na jeho knihovně zajištěnou pohledávku proti poddlužníkovi, avšak nemůže se toho dovolávat nadzástavní věřitel exekuční, neboť tento v době povoleného úvěru, ať již o knihovní pohledávce dlužníkově věděl nebo nikoli, nemohl v žádném případě předpokládati, že v době, kdy pohledávku proti dlužníkovi bude vymáhati, bude ještě pozůstávati knihovně pohledávka dlužníková proti poddlužníkovi. Ostatně poukazuje se na § 37 ex. ř., dle něhož třetí osoba vznésti může odpor za účelem zrušení exekuce, tvrdí-li k předmětu, exekucí postiženému, právo, jež provedení exekuce činilo by nepřípustným. Ustanovení Šu 37 ex. ř. platí o všech druzích exekuce, tedy i o pohledávkách. Právo majitele nemovitosti, činící exekuci nepřípustnou, záleží v tom, že pohledávka hypotekární po právu netrvá a nemovitost že je bez břemen. Poněvadž předpisu Šu 469 obč. zák. na tento případ, kde jde o exekuční právo zástavní, použití nelze, posoudil prvý soud věc po stránce právní mylně a neprávem žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, opřené o dovolací důvod dle čís. 4 Šu 503 c. ř. s., není odůvodněno. Dovolací soud sdílí právní názor odvolacího soudu, že exekuční nadzástavní právo vydobyté na hypotekární pohledávku, jest účinným toliko dle skutečného právního trvání zabavené hypotekární pohledávky a že předpis čtvrté věty Šu 469 obč. zák. při nabytí exekučního zástavního práva nemá průchodu a platnosti. Dovolatelka odkazuje se na správné, stavu věci i zákonu hovící odůvodnění rozsudku druhé stolice, k němuž se vzhledem na vývody dovolání dodává jen ještě toto: Pokud jde o právo zástavní, zřízené úmluvou stran na hypotekární pohledávku sice již zaniklou, ale z pozemkové knihy dosud nevymazanou, bylo vždy jak v praxi, tak i v literatuře jednomyslně uznáváno, že, pokud se stalo nabytí zástavního práva v důvěře v pozemkovou knihu, jest nabytí to neodporovatelným, byť i zabavená pohledávka hmotně již zanikla. Judikatura i literatura však kolísala, pokud šlo o řešení otázky, zda tyto zásady platí také ohledně exekučního nabytí zástavního práva, až bývalý nejvyšší soud rozhodnutím ze dne 25. září 1888, čís. 8452, pojatým do repertoria nálezů pod čís. 143, tuto otázku rozhodl v ten rozum, že předpis Šu 469 obč. zák. platí také

při exekčním nabytí zástavního práva, s odůvodněním, že pro omezení předpisu Šu 469 obč. zák. jen na případ dobrovolně nabytého zástavního práva není ani v duchu ani v doslovu zákona opory. Až do vydání exekčního řádu z roku 1896 pohybovala se judikatura v kolejích, tímto rozhodnutím nejvyššího soudu vytčených, po té však jednotnost judikatury opět přestala, až bývalý nejvyšší soud plenissimárním rozhodnutím ze dne 13. ledna 1909, Rv V 2049/8, čís. 4499 sbírky Pfaff-Schey-Krupský, čís. 188 knihy judikátů změnil nález čís. 143 v ten rozum, že při exekčním nabytí zástavního práva předpis Šu 469 obč. zák. nemá platnosti a že exekční nadzástavní právo vydobyté na hypotekární pohledávku jest účinným toliko dle skutečného právního trvání zabavené hypotekární pohledávky. Rozhodnutí to je zásadní a praxe od té doby jest ve smyslu citovaného plenissimárního rozhodnutí jednotna. Rozhodnutí, jichž se žalovaná dovolává (z 22. října 1901, Gl. U. 1590, ze dne 7. února 1901, Gl. U. 1277, ze dne 8. listopadu 1899, Gl. U. 742 a ze dne 28. října 1908, Rv V 1545/8, čís. 1126 sbírky Nowakovy) jsou vesměs z doby před vydáním shora citovaného plenissimárního rozhodnutí a rozhodnutí ze dne 28. října 1908, Rv V 1545/8, čís. 186 knihy judikátů, na něž dovolatelka obzvláštní váhu klade, netýká se předmětné otázky a není v rozporu s judikátem čís. 188 (srv. Ehrenzweig System, první svazek, druhý oddíl: Sachenrecht, stránka 468). Nejvyšší soud již několikrát se zabýval touto otázkou a opětně vyslovil, že exekční nabytí zástavního práva, ať k zajištění, ať k úkoji, nemůže se dovolávati důvěry ve veřejné knihy a nemá příčiny od své stálé praxe v tomto případě se uchýliti. Poukazuje-li dovolání na to, že v exekčním řáde není ani jediného ustanovení, které by přímo vylučovalo použití Šu 469 obč. zák., přezírá, že exekční řád přesně upravuje způsoby, jakými na základě exekčních titulů nabývají a realizují se zástavní práva na nemovitých věcech a hypotekárních pohledávkách, že však exekční řád připouští jen exekuci na jmění povinného (§§ 37, 170 čís. 5, 253 odst. 3, čl. XXVIII. uvoz. zák. k ex. řádu). Není-li však hypotekární pohledávka, na níž se vede exekuce, již po právu, zasáhla by exekuce nikoliv jmění povinného, nýbrž jmění vlastníka hypoteky, jenž vymáhajícímu věřiteli není ničím povinen, a věřitel by pro sebe použil práva vlastníka hypotekární pohledávky, jež onomu již nepřísluší. K tomu přistupují ještě předpisy o přikázání zabavené hypotekární pohledávky (§ 320 ex. ř.), jež dokazují, že, pokud jde o právo úkoje, konečně rozhoduje jen skutečný hmotný stav zabavené pohledávky. Jest proto i poukaz na ustanovení Šu 37 ex. ř. v napadeném rozsudku případným.

Čís. 4957.

Bylo-li v kolektivní smlouvě obecních zřízenců stanoveno, že pro veškeré spory dělnictva se zaměstnavatelem jest příslušnou paritní komise a výrok paritní komise, jímž potvrdila disciplinární propuštění zaměstnancovo, byl soudem pro formální vady zrušen, jest i pro napotomní nárok zaměstnancův proti zaměstnavateli na dodržení služební